

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4871/22
22.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Станиславе Митровић, председника већа, Јасне Лозук и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душко Рашић, адвокат из Обреновца, Проте Матеје Ненадића 7/а против туженог Акционарско друштво “Електроурежа Србије” са седиштем у Београду, Кнеза Милоша бр. 11, чији је пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из Београда, Македонска бр. 44, ПАК 106716, ради утврђења, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Обреновцу П 502/20 од 12.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Обреновцу П 502/20 од 12.04.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је тужени засновао право стварне службености преласка електроенергетског вода у површини заштитног појаса, у мерама и границама првог дела: од тач. А северно у дужини од 11,62 м, до тач. Б и даље североисточно у дужини од 28,33 м до тач. В, а даље јужно у дужини од 44,68 м до тач. Г, а даље северозападно у дужини од 25,97 м до почетне тач. А, укупне површине од 0.06.05 ха, а за други део: од тач. Д северно у дужини од 84,40 м до тач. Ђ, а даље североисточно у дужини од 24,57 м до тач. Е, а даље југоисточно у дужини од 75,61 м до тач. Ж, а даље јужно у дужини од 14,70 м, а даље јужно у дужини од 15,18 м до почетне тачке Д у површини од 0.17.07 ха, у свему према налазу вештака геодетске струке диплинг. Матић Милорада из Обреновца, који је саставни део изреке ове пресуде, постављањем-затезањем надземних високонапонских водова електричне енергије далековода снаге 220 КВ, над непокретностима тужиоца означеним као кп.бр. ... земљиште под зградом-објектом од 0.00.72 ха, земљиште под зградом-објектом од 0.00.56 ха, земљиште под зградом-објектом од 0.00.27 ха, земљиште под зградом-објектом од 0.00.14 ха,

земљиште под зградом-објектом од 0.00.14 ха, земљиште уз зграду-објекат од 0.05.00 ха, њива прве класе од 0.89.34 ха, кп.бр. ... Гаји шума прве класе од 0.08.74 ха, породична стамбена зграда означена бројем 1, која је приземна, породична стамбена зграда означена бројем 2 која је приземна, помоћна зграда означена бројем 3 која је приземна, помоћна зграда означена бројем 4 која је приземна, те уписана у Лист непокретности бр. ... К.О. ..., као послужног добра. Ставом другим изреке обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 322.125,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности па до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Тужилац је благовремено одговорио на жалбу.

Испитујући побијану пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је нашао да је жалба туженог није основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП на које апелациони суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Према правилно утврђеном чињеничном стању тужилац је власник непокретности уписаних у Лн.бр. ... К.О. ... преко којих се простиру енергетски коридори далековода а испод којих се према Закону о енергетици и Правилнику о технолошким нормативима налази заштитни појас далековода. Катастарске парцеле бр. ... и ... К.О. ... налазе се у новој зони привредних активности (грађевински реон). Преко кп.бр. ... прелазе постојећи надземни водови од 220 КВ те се већи део ове парцеле и мањи североисточни део кп.бр. ... К.О. ... налазе у заштитном коридору постојећих надземних водова од 220 КВ које одржава и користи тужени и који су затегнути из правца разводног постројења, који се уз непокретност тужиоца налази на кп.бр. ... К.О. ... Решењем СО Обреновац, Одељење за друштвене службе и општу управу 01/2 бр. 0189/2 од 27.11.1970. године издато је одобрење за употребу конкретног високонапонског далековода који је у функцији од тог периода. У односу на парцеле тужиоца изнад којих пролазе каблови електричне енергије ваздушним путем није спроведен поступак експропријације, а својина на њима је ограничена одредбама Закона о енергетици и подзаконским актом-наведеним правилником тако што је забрањена градња објеката у заштитном појасу, извођења других радова и засађивање дрвећа и других растиња. Према налазу и мишљењу вештака геодетске струке Милорада Матића са приложеном скицом идентификоване су на терену кат.парцеле ... и ... К.О. ..., а исти је извршио снимање постојећих далековода који се простиру преко ове две парцеле, те је на приложеној скици вештак заузео обележио тачкама на начин ближе описан у ставу првом изреке побијане пресуде.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са чланом 51 Закона о основама својинскоправних односа нашао имајући у виду налаз вештака геодетске струке са графичким приказом вода далековода, да се предметне катастарске

парцеле налазе у заштитном коридору, те да је тужени засновао на основу цитиране наведене законске одредбе право стварне службености преласка електроенергетског вода у ширини заштитног појаса изнад непокретности тужилаца означене као кат.парцеле бр. ... и ... у мерама и границама према налазу вештака геодетске струке. Очењује и да тужилац има правни интерес за тужбу за утврђење као што је у конкретном случају сходно члану 218 став 2 Закона о енергетици.

Иако је првостепени суд погрешно применио наведену одредбу Закона о основама својинскоправних односа ово није имало утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

У конкретном случају изградњу електромереже (водова електричне струје) тужени, односно његов правни претходник извршио је дозволом надлежног органа јер је одобрена употреба изграђеног високонапонског далековода решењем СО Обреновац, Одељење за друштвене службе и општу управу бр. 1089/2 од 27.11.1970. године. На овај начин конституисана је законска стварна службеност преласка водова изнад земљишта у својини тужиоца применом параграфа 340 Српског грађанског законика из 1844. године, који се до ступања на снагу Закона о основним својинскоправним односима 1.9.1980. године (“Службени лист СФРЈ”, бр. 6/80) примењивао на основу члана 4 Закона о неважности правних прописа донетих пре 6.4.1941. године и за време непријатељске окупације (“Службени лист ФНРЈ”, бр. 86/46, 105/46 и 96/47). Према параграфу 340 Српског грађанског законика свака службеност или се оснива на закону или на уговору, или на последњој вољи, или на пресуди судској, или на застарелости.

Неосновано се указује жалбом да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 294 став 1 тачка 6 ЗПП.

По оцени апелационог суда тужилац као власник послужног добра има правни интерес да утврди границе стварне службености иако је у питању законска службеност, пошто иста оптерећује његове непокретности због установљене службености те се у том смислу претпоставља правни интерес власника послужног добра. Законом о енергетици (“Сл.гласник РС”, бр. 145/14 од 29.12.2014. године) који је ступио на снагу 30.12.2014. године одредбом члана 218 став 2 изричито је прописано да се даном изградње електроенергетског вода успоставља заштитни појас и заснива стварна службеност, независно од тога да ли су заштитни вод и електроенергетски каблови постављени по ранијем Закону о енергетици или након измене закона, јер сам закон даје могућност власнику послужног добра да може поставити захтев за утврђење, а да има правни интерес да зна у којим мерама и границама да се понаша када послужује туђу непокретност.

Према одредби члана 194 став 2 Закона о парничном поступку код тужбе за утврђење мора постојати правни интерес, како то налази и првостепени суд, и он постоји ако пресуда коју тужилац хоће да постигне декларативном тужбом утиче на сферу његових правних односа. На свај правни интерес тужилац мора указати јер у противном тужба за утврђење не би била допуштена, што би имало за последицу одбачај тужбе (члан 294 став 1 тачка 6 ЗПП), осим у ситуацији када је могућност покретања спора за утврђење изричито прописана посебним законом, када се постојање интереса за тужбу претпоставља, па ту претпоставку тужилац не мора

учинити вероватном, јер у тим ситуацијама, с обзиром на природу одређеног односа, закон полази од претпоставке да тужилац такав интерес има, те да треба пружити судску заштиту уколико тужилац то тражи. Пролазак кабла електричне енергије ваздушним путем изнад непокретности представљао је законску стварну службеност (параграф 340 Српског грађанског законика) и пре ступања на снагу наведеног Закона о енергетици када је изричито у одредби члана 218 став 2 регулисано да се даном изградње електроенергетског вода успоставља заштитни појас и заснива се службеност преласка електроенергетског вода у ширини заштитног појаса. Потреба да се несигурна ситуација рашчисти може се за тужиоца састојати у томе што ће он остварити неко своје даље право или ће сазнати како да будуће одреди своје понашање. Дакле, уколико тужилац има правни интерес да суд отклони неизвесност и утврди постојање правног односа који је заснован између странака тај правни интерес тужиоца омогућава му да постави захтев за утврђење постојања права односно правног односа.

Имајући у виду све наведено, интерес тужиоца за постављање захтева за утврђење стварне службености у мерама и границама заштитног појаса несумњиво постоји па је тражена правна заштита тужбом за утврђење дозвољена, због чега су супротни жалбени наводи којима се оспорава правни интерес за подношење тужбе у смислу члана 194 став 1 и 2 Закона о парничном поступку наводима да исти постоји само за утврђење сопственог права, тако да тужилац као власник послужног добра нема правни интерес да утврди било које право туженог које му као власнику повласног добра припада, оцењени неосновани.

Осталим жалбеним наводима не доводи се у сумњу правилност и законитост побијане одлуке због чега их овај суд, иако цени, посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом члана 153 и 154 ЗПП, у границама постављеног захтева, којим су тужиоцу признати сви нужни и неопходни трошкови које је имала поводом вођења парнице према успеху у спору, а како се жалбом туженог одлука о трошковима поступка побија без навођења конкретних неправилности, то је иста и у погледу одлуке о трошковима поступка оцењена као неоснована.

Са свега наведеног на основу одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Пошто тужени није успело са жалбом, а трошкови састава одговора на жалбу нису били потребни за вођење парнице јер исти није обавезна парнична радња према одредби члана 380 став 1 ЗПП, то парничним странкама не припадају трошкови другостепеног поступка, због чега је на основу члана 165 став 1 у вези члана 153 и 154 ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа – судија
Станислава Митровић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић